

føres den ordning, at dommernes navne gengives i dommen, skal man ikke udtale sig imod, at en tilsvarende ordning indføres for de nævnte landsretsdomme.

To dommere finder det rettest, at dommernes navne offentliggøres såvel i højesteretsdomme som i domme i borgerlige landsrets-sager, der behandles uden medvirken af sø- eller handelskyndige dommere.

Disse dommere, der i øvrigt ikke nærer noget særligt ønske om at forlade den nu gældende ordning angående højesteretsdommenes affattelse, der, som anført af flertallet, gør dommene mere overskuelige, end hvis dommenes præmisser fremtræder som enkeltvota, nærer dog ikke afgørende betænkeligheder ved at gå over til den af udvalgets mindretal (formanden) foreslåede ordning. Om fordelene herved henvises til udvalgets betænkning pag. 31-33 og 34-36.

Disse dommere kan som flertallet tiltræde det af udvalget i betænkningen pag. 36 stillede forslag om, at domme eller kendelser i borgerlige landsretssager, der behandles uden medvirken af sø- eller handelskyndige dommere, skal indeholde oplysninger om de forskellige meninger vedrørende resultat eller begrundelse, der måtte fremkomme under afstemningen.

To andre dommere tiltræder det af udvalgets mindretal (formanden) stillede forslag om indførelse af offentlig votering, jfr. betænkningens pag. 39-40, og henviser med hensyn til begrundelsen herfor til udvalgets bemærkninger i betænkningen, pag. 31-33 og 36-37 samt mindretallets bemærkninger sammesteds pag. 34-36.

Een dommer finder det rigtigt, at dommernes navne offentliggøres såvel i Højesterets domme som i de af de øvrige kollegiale domstole uden medvirken af nævninger eller domsmænd afsagte domme.

Denne dommer, der i øvrigt ikke nærer noget særligt ønske om at forlade den nu gældende ordning, nærer dog ikke afgørende betænkelighed ved at gå over til at lade dommene fremtræde som enkeltvota. Hvis denne ordning indføres, ses det heller ikke at gøre nogen større forskel, om de enkelte

vota fremsættes skriftligt, eller mundtligt i offentligt retsmøde.

Forudsætningen for, at en ordning med offentlig votering vil virke tilfredsstillende, er dog, at den enkelte dommer viser tilbagemodning i at afgive særvota angående uvæsentlige eller rent redaktionelle spørgsmål. Denne forudsætning vil imidlertid formentlig vise sig at være rigtig, hvilket stemmer med erfaringerne fra Norge, hvor det i mange domme kun er førstvoterende, der afgiver et egentligt begrundet votum, medens de øvrige dommere simpelthen slutter sig til dette. Er der væsentlig uenighed om resultat eller begrundelse, bør efter samme princip en gruppedannelse tilstræbes.

Det kan ikke nægtes, at en doms vedtagelse og afsigelse under en sådan ordning vil tage længere tid end under den nuværende ordning, hvor domsafsigelsen i de aller fleste sager finder sted 1 á 2 dage efter sagens optagelse til dom.

Herved bemærkes, at de under rådslagningen faldne ytringer bør protokolleres på samme måde som nu voteringerne, idet et såvel efter retsplejemæssige som historiske synspunkter værdifuldt materiale ellers vil gå tabt. Det er nemlig indlysende, at disse udtalelser langt fra vil kunne erstattes fuldtud af de offentliggjorte vota.

Det bliver herefter nærmest et politisk spørgsmål, om befolkningens trang til at læse eller høre de enkelte vota er af en sådan styrke, at den overvejer de betænkeligheder, der også efter denne dommers mening er ved den påtænkte nyordning.

For så vidt udvalget har foreslået en ændring af retsplejelovens § 214, stk. 2, skal bemærkes, at Højesteret kan tiltræde forslaget, således at der åbnes mulighed for retten til i ganske særlige tilfælde at tillade udenforstående at overvære voteringen.

Med hensyn til de i betænkningen under III og IV omhandlede spørgsmål om bevisumiddelbarhed ved Højesteret og Højesterets kompetence i straffesager kan retten henholde sig til det i betænkningen pag. 41-47 udtalte.

A. D. Bentzon.

A. Reitel.